

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap. MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Ottó Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukas M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Vatzina R. hirdetési irodájában.

94. szám.

BRASSÓ, Szombat, augusztus 15-én.

I-só évfolyam 1885.

Brassó, 1885. augusztus 14.

A városi rendőrség reorganizálását tárgyalta Brassó város képviselő-testülete e hó 12-én tartott gyűlésében.

Hiemesch Ferencz városkapitány már hónapok előtt egy javaslatot terjesztett a városi tanács elé. Javaslatra felsorolja a hiányokat, reámutat a közbiztonságot állandóan fenyegető veszélyre, s újjászervezést kíván.

A javaslat lényegét annak idejében ismertettük volt. Viszonyaink között jobbat, czélszerűbbet előterjeszteni nem lehetett volna. Kívánja az őrség szaporítását, lovas rendőrség behozatalát s szervezi az éjjeli őrséget is.

Főérdeme a városkapitány urnak, hogy saját iniciatívájából terjesztette elő. Bizonyosága, hogy szívén hordja a város közönségének személy- és vagyonbiztonságát. Kötelessége. Azért nem jár köszönet.

De igenis jár megrovás azért, hogy a tanács előadója oly könnyedén vette a dolgot, ugyiszlóval semmi fontosságot sem tulajdonított annak.

A lefolyt képviselőtestületi gyűlés igazolja ezen állításunkat. Eltekintve attól, hogy ezen fontos ügy hónapokig feküdt a t. referens ur asztalán; eltekintve attól, hogy hirlapilag kellett a referens urat megsürgetni, különben talán még néhány hónapig hevert volna nála, — minő referátát terjesztett elő? . . . Mintha nem is foglalkozott volna behatódobban a dolog meritorumával! Mintha csak arról volna szó, vajjon egy rendőrlegény érdemel-e jutalmat, vagy nem. A t. referens ur közönyös magatartása ezen javaslattal szemben érthetetlen. Ő tudja, miért.

Az, hogy a városnak nincs pénze, hogy pénz hiányában reformokat keresztülvinni nem lehet, az nem lehet elég indok egy ily javaslat fölültes referálására.

A referens urnak kötelessége lett volna minden oldalról megvilágítani a tárgyat s azal a maga fontosságánál fogva behatóan foglalkozni. Teljesen meggyőző jelentést kellett volna a városi közgyűlés elé terjeszteni, hogy az szolgálhatott volna a tárgyalás alapjául.

Nem tette. Azért kellett az állandó választmányának egy bizottság kiküldését indítványozni. Tudja-e a t. referens ur, hogy ez mit jelent? Azt jelenti, hogy a tanács, tehát

az ő jelentése nem képezheti a tárgyalás alapját; azt jelenti, hogy okosabb emberekre kell bízni az ily fontos dolgot, mint a referens ur. — A képviselőt megerősítette a véleményét. Ez a referens ur méltó jutalma.

Akkor, midőn a képviselőtestület ezen bizottságot kiküldötte, már is felismerte az ügy fontosságát; ellenkező esetben elfogadta volna a tanács üres javaslatát.

Ha a tanács javaslata tájékoztató lett volna, nem kellene még bizottság; tárgyalták volna az ügyet rögtön s vagy elfogadják a javaslatot a maga eredetiségében, vagy módosítják, esetleg el is utasítják. Így azonban ismét elodáztatott — ki tudja, mennyi időre!

Hubbes, Lengeru s Schuster bizottsági tagok kezébe tétetett le már most a javaslat sorsa. Ők lesznek hivatva jelentést tenni a képviselőnek. A város közönsége joggal várhatja el tőlük, hogy a reájuk bízott feladatnak lelkiismeretesen feleljenek meg; elvárja tőlük, hogy ne odázzák el soká a dolgot, hanem siessenek vele. A tél, a közbiztonságra nézve legveszélyesebb idő, lassan-lassan közeledik. Addig el kell dőlni ennek is. Ha elfogadja a képviselőt — a mint reméljük is — a városkapitány előterjesztéseit, idő kell még a végrehajtásra is.

Az az élénk érdeklődés, melynek ezen ügy a közgyűlésen tárgya volt, utmutatásul szolgálhat a bizottságnak.

Rendőrségünk reorganizálásának szüksége vita tárgyát már nem képezheti; ezen túl vagyunk már. Mindenki tudja, hogy rendőrségünk mai állapotában rossz s kidobott pénz, a mit a város ily körülmények között arra költ. Harminczhat rendőr egy ily kiterjedésű városnak, mint Brassó, még madárijesztőnek is kevés.

Az első tehát, hogy szaporítani kell az őrszemélyzetet. Minden utczában kellene egy rendőrnek lenni, a ki a szükség perczében helyt álljon. A külvárosokban rendőrségi ki-rendeltség kell, hisz ma fényes nappal lehetne gyilkosságot elkövetni, míg rendőrségi segély volna előhívható. Mig a fél Gácsmajorból a rendőrségre siet, tíz családot is lehetne megölni. — Éjjel teljesen a jó szerencsére vagyunk bízva; hogy nem történik valami szerencsétlenség, azt semmi egyébnek, mint a jó szerencsének köszönhetjük.

Ha semmi többet, csak ezt tekintjük, már akkor is égető szükség a reform.

A pénzhiány ezt nem ellensúlyozhatja. Bezzeg nem kellene Brassó városának pénzhiányban szenvedni; gazdag lehetne, nagyon gazdag, — ha másképp gazdálkodnék. Ott legyen takarékos, a hol lehet megtakarítani. A t. tanács szívelje meg csak azt a könnyelműséget, melylyel erdőink kezeltetnek. Évenként ezrek meg ezrek mennek tönkre.

Koppantson a körmére a t. tanács a városi gazdasági hivatalnak, a mit ő úgy nevez, hogy: „Wirtschaftsamt“.

E hivatal mulasztásai sok-sok ezrébe kerülnek a városnak. A város viselt perei keserű tapasztalatok lehetnének. A város nem tanult azokból sem; perel tovább, perel, mikor előre tudja, hogy vesztett pere van. Itt tessék takarékoskodni. Ne alkalmazzon oly óriási, semmittevő hivatali apparatust, melynek fele is elegendő volna jó adminisztrációhoz.

Reméljük, hinni akarjuk, hogy a bizottságot ez az ok vezérelni nem fogja; ezt elvárjuk tőle. A kérdés csak az lehet: szükséges-e a reform, vagy nem? Ha szükséges: meg kell lenni. Ha nincs fedezet, törölje el a képviselőt azt a tenger-sok jutalomdíjat, mely több mint tizenötezer forinttal figurál a költségvetésben, s meglesz a fedezet. Az a város, mely oly óriási deficittel dolgozik — tenger sok vagyona daczára — ne adjon fizetésen kívüli jutalmakat.

Belföld.

Gróf Szapáry Gyula pénzügyminiszter a német császár részéről kiváló kitüntetésben részesült, a mennyiben neki — mint értesülünk — a fehér sas-rend nagykeresztje adományoztatott. E kitüntetés, tekintettel a bizonyos körök részéről hangoztatott és szünni nem akaró rágalmakra, melyek szerint a magyar kormány elnyomja a németeket, kétszeres figyelmet érdemel.

Igazságügyminiszteri államtitkár. Az igazságügyminiszteriumban tudvalevőleg régen betöltetlen az államtitkári állás. Mint a „Nemzet“ hallja, ez állás betöltése még az országgyűlés összehívása előtt, sőt már tán legközelebb meg fog történni. Államtitkár Szentgyörgyi Imre lesz, a legfőbb ítélőszék ezen kitűnő bírása, kit úgy bírói és jogászai, mint parlamenti körökben tisztel és becsül mindenki, a ki ismeri.

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Tinódi Sebestyén, az utolsó dalnok.

(Folytatás.)

Tinódi történelmi versei a már fennebb is említett „Cronika“ és „Contionale“ czimű könyvekben foglalvák, számszerint mintegy 15 darab; e versek az 1541-től 1559-ig történt eseményeket, várvivásokat adják elő. Ilyenek:

1) „Buda veszéséről s Terek Bálint fogságáról“, a mely eseményt Aranynek egy gyönyörű balladájában birjuk.

2) „Prini Péter, Mailat István és Terek Bálintnak fogságokról.“ Ez egy intő költemény, melynek legszebb részét képezi az a mozzanat, hol Terek Bálint szolgálja elegikus szavakban inti a nemzetet a török álnokság- és hitszegésre.

3) „Verbőczy Imrénék káson hadával kazári mezőn viadalja.“

4) „A szalkai mezőn való viadal.“

5) „Varkuss Tamás idejében lett csaták Egerből.“

6) „Szitnya, Léva, Csábrág és Murány várak megvérese.“

7) „Kapitány György bajviadalja.“

8) „Károly császár hada Saxoniában.“ (1550.) Egyetlen forrás a magyar huszároknak az 1546-iki schmalkaldeni ütközetben való résztvételéről.

9) „Szegedi veszedelem.“

10) „A végtemesvárbán Losonczy István haláláról.“

11) „Egervár viadaljáról való ének.“ Vörösmartyól szintén birjuk.

12) „Az egeri historiának summája.“ Evvel némi helyét látszik pótolni az előbbi krónikának oly adatokkal, melyek hihetőleg később jutottak tudomására.

13) „Az erdélyi historia öt részben.“ Egyike a legnevezetesebb s nagyobb terjedelmű művének. Azon szövevényes eseményeket tárgyalja, melyek Martinuzzi titkos szövetsége óta Ferdinánddal, annak megöléseig adták elő magukat.

14) „Ördög Mátyás vesződeme.“

15) „Budai Ali basa historiája.“

Ezek azon verses krónikák, melyek Tinódi munkásságát részben képezik. Mint előbb is megjegyzém, Tinódiiban nem annyira a szorosabb értelemben vett költőt, mint a nehéz idők által s ugyiszlóval a körülményektől generált, a haza balsorsát felfogni tudó s azon busongó, becsületes, szabad szellemű hazafit kerestem és találtam.

Tinódi, bár megélhetése a főurak kedvezésétől, jóakaratótól volt feltételezve, meggyőződését, elvbeli függetlenségét soha fel nem áldozá; inkább szükségét, hideg mellőztetést szenvedett, de tartózkodás nélkül kimondta azt, mi szívén feküdt: félelem nélkül önté dalba dorgáló eszméit, bátran korholta a tétlenséget,

a szegény nép nyomását; intett, biztatott, a haza iránti szent kötelességre híván fel kora főbjeit, mint például ez énekben is:

„Tanácsot sokáig, kérlek, ne tartsatok,
Ha ez két víz között ti lenni akartok:
Mert ha csak hallgattok, számban ti nem viltok:
Félők, hogy sokáig itt nem uralkodtok!“

Szerelmes dalokat nem irt. Ő magát ritkán teszi versének központjává, legfőlebb azon verseiben, melyekben a szegénységről vagy a rossz borról panaszkodik. Van néhány tréfás verseiben a saját életéből merített mozzanat is. — Irt nem egykoru dolgokat is, mint a „Zsigmond Cronika“-ját, melynek megírásánál Turóczi használta s melynek ő száraz kivonatát adja; de Taar Lőrincz pokolban jártát, a Zsigmond Cronika egyik részét, a népmondából meríti. Vannak bibliai epikái is, mint „Judith asszony“, „Dávid és Góliáth“ s néhány ugyancsak a bibliából merített intő és feddő költeménye.

Hadd álljon itt Tinódi műveinek illusztrálásul egy historiás énekének kivonata. E historiás ének budai Ali basának a felvidéken tett foglalásairól emlékezik meg. Az egész kaland Cronika czimű művének mintegy három lapjára terjed. Legszebb részét képezi „Szondi eleste Drégel várában“; nem annyira a kidolgozás, mint inkább maga az esemény teszi e részt széppé. Az ének elebe egy általa komponált dallam is van téve.

(Folytatása következik.)

Gróf Kálnoky Gusztáv külügyminiszter — mint értesülünk — csak nyolcz napi távollét után frg ismét Bécsbe visszatérni, a mennyiben Varzinban való tartózkodása teljes négy napot fog igénybe venni. A miniszter kíséretében csupán báró Aerenthal Alajos miniszteri titkár van.

A renegátokról.

Egyszer, nem rég, igen barátságos viszonyban álltam egy fiatal szász házaspárral, mely ezen néptörredék egyik előkelőbb családjához tartozván, magát természetesen nagyon műveltnek tartotta; mert a díszes könyvszekrényben ott őrizte Göthe, Schiller, Lessing és Körner művein kívül a Germania több évfolyamát is, mindannyit a legdíszesebb kiállításban.

Egy alkalommal odavetődtem azt kérdelem, hogy közös hazánk irodalmának nevezetességei közül melyiket ismerik? mire azt válaszolták, hogy hallottak ugyan valamit bizonyos „Petefiről”, de az csak magyarul irt; a fiatal asszony pedig utánna tévé: „ha az én leányom” valaha csak egy magyar szót is merne kiejteni, legott kitekerném a nyakát!” és e szavak alatt oly ingerült lett, hogy alig birtam megnyugtani.

Bár tudtam, mennyire van ezen különben értelmes nép családi és iskolai nevelése folytán fanatizálva minden iránt, mi magyar, és ezen vad kitörés legkevésbé sem lephetett meg; annak elhangzása egy fiatal nő ajkáról, kit szellemessége és finomabb modoránál fogva tisztelni megszoktam, mégis nagyon kellemetlenül hatott reám.

„Kedves nagysám”, szoltam engesztelőleg, — „megbocsáson, de önök a magyarokat tulajdonképen nem is ismerik, mert az alkalmat erre nem keresték; de biztosíthatom, ha leend egyszer erre alkalmuk, még meg is fogják őket kedvelni.”

Pár évvel később több magyar pénzintézet vala életbe léptetendő.

Az én fiatal szász barátom, ki ez időtájt, daczára bő kereskedelmi ismerete és kiterjedt családi összeköttetésének, az egész királyföldön megfelelő foglalkozást nyerni nem tudott s tétlensége alatt gazdag, de fukar apjának jóvóltából élven, azon böles gondolatra jött, hogy megpróbálja, ha nem nyerhetne-e egyik ujonnan szerzendő, magyar nemzeti pénzintézetnél alkalmazást, s erre magam is felbízattam.

Dictum-factum, el is ment; és miután vagy hat hónapig az éjét is nappalá tette, hogy a magyar nyelvet a kívánt mérvben elsajátítsa, egy nagy magyar alföldi városban egy oly szép állást nyert, melyben mai napság is nagyon jól érzi magát.

Onnan vettem már tőle levelet is, a melyben elmondja, hogy főnöke s többi tisztviselő társai is mindannyian tiszta magyarok, de beszélnek vele, ha szükséges a legnagyobb előzékenységgel németül is; s ő meg a családja egészen otthon érzik magokat; s most belátja, mily jó, hogy ama bizonyos egészségtelen, előítéletteljes légkörből szabadult.

És a jó fiatal embernek tökéletes igaza van.

A királyföld sok romlott levegővel van telve, mely különösen a serdülő ifjuság szellemi és lelki egészségére rettentően káros!

Ki, mint említett barátom, annyira szerencsés, hogy a romlott légkörből szabadulva, jobb, tisztább levegő befolyása alatt élhet, annál van még remény a teljes felüdülésre s a nélkül, hogy nemzetiségét eltagadná, válhatik belőle derék, becsületes hazafi; mi szász politikai nyelven kifejezve annyit tesz mint: „Renegát.”

A szász urak egyik legnagyobb baja, hogy saját fontosságukat a nagy népcsaládok közt, ők magok az illendőségen túl becsülik, s egymással elhitetik, hogy ők képezik a világ összes németeinek színét-javát; nagy részben ennek is tulajdonítható, hogy a magyar gyűlöletnek köztük elősködő trombitásai oly könnyű szerrel járják el velők a bolond tánczot, nem sejtve, hogy végre is ők adják meg annak a torát; s eredetovább ezen alap nélküli öntulbecsülésből ama páratlan szerénységtelenség is, melyet említett hangászok által Németország sajtójában az ő nemzeti, erkölcsi és kulturai nagyságukban való hitet az egész művelt világra reá erőszakolni törekednek.

A ki e nagy humbugban kételkedik s nem tánczol az ő dudájuk után, sőt saját eszével és meggyőződésével mer élni, az veszve van, azonnal rásütik a „Renegát” bélyegét!

Pedig kétségtelen, minél tovább tartanak az álamellenes praktikák és büntetések, annál jobban növekszik a renegátusok száma is. Mert nem tagadhatni, köztük is van számos előrelátó, politikailag érett, józan gondolkodású férfiú, kik eddig csak a terrorizmus nyomásának engedve, jobb meggyőződésüket magukha zárva, hallgattak és az áramlat által tova vitettek. De végül mégis megünják az ábrándokat hajhászó chauvi-

nisták éktelen zaját és szegényletesnek találják az amazokkal egyesült érdekeső, honaruló bujtogatók nyomdokait követni; mi most már lelkiismeretükkel és méltóságukkal sehogy sem fér össze.

Ezuttal is meglepéssel regisztrálhatunk egy újabb esetet, hol egy érdemes szász uri ember hazája érdekében komoly szavakat intéz saját, nemzetéhez.

A szentgótai szász választókerület derék országos képviselője Bauszner Guidó választóihoz nyílt levelet intézvén, abban a Kolozsvárt alakult „Erdélyi, közm. egyetbe alapítvá való belépését bejelenti s indokolja. Többi között Bauszner ezeket monja:

„A magyar állam további fenállása*) minden eshetőség ellen biztosítva lévén; annak megszilárdítása az erdélyi szászokra nézve ép oly létkérdés mint a magyarokra nézve. Csak a magyar állameszme alapján szervezett állam oltalma alatt képesek a szászok magokat mint ilyenek, fenntartani; a szlávok nagy szlávbirodalmakról, az oláhok egy Dákóromániáról álmodozhatnak; de a szászok arra nem gondolhatnak, hogy a nagysztrák eszme még valaha uralomra juthasson, vagy hogy még valaha a Német birodalom az Oltig elérjen.

Az erdélyi szászoknak kell teljességgel a magyar állameszme álláspontjára helyezkedni.

Ámbár az erdélyi magyarok és szászok közti véd- és dacszövetség az eloláhosodás közös veszélyével szemben mindkettő kölcsönös érdekében fekszik, mindamellett a szászokra, mint a hasonlíthatatlanul gyengébb és közelebből veszélyeztetett részre nézve sokkal nagyobb beccsel bír, mint a magyarokra nézve.

Azon ráfogás, hogy az egyet csupán magyarosítási czélokat tűzött ki magának, merőben alaptalan és annak létezése úgy a magyar állam érdeke, mint nemkülönben az Erdélyben élő nem magyar ajku néptörzsek szükségletei által annyira igazolva van, hogy minden méltányos gondolkodású román, de még inkább minden szászunk támogatni kellene ezen egyetletet.”

Ime, tisztelt szász polgártársak, egy „Renegát”, ki a külföld előtt nagyobb becsületére válik önöknek, mint az összes sötétben turkáló lelkipásztorok és nagy-ravágyó obscuros ügyvédek.

Már is szórják a derék emberre a piszkot, a mi azonban jelleme tisztaságán nem fog és csak azokra hull vissza, kiknek életeleme a hazugság és rágalmazás piszkos mocsárai.

— z.

K ü l f ö l d.

A kremsieri császártalálkozásnál Giers orosz külügyminiszter is jelen lesz. A czár Németországba való utazásáról irányadó körökben mit sem tudnak.

Angol hadikészületek Ázsiában. Az 50,000 ember kiképzésére szolgáló tábornak valószínűleg az év végen állítják föl Lahorében. Az Indiában levő angol hadsereget mintegy 6000 emberrel fogják szaporítani. A kormány benszülöttekből álló hadsereg szervezésén gondolkodik. A „Times” meshedi jelentése szerint az afghánok igen lelkiismeretes és óvatos magatartást tanúsítanak, hogy ürügyet ne szolgáltatassanak az oroszoknak támadásra; még előőrseik megerősítésétől is tartózkodnak.

Városi ügyek.

Brassó város képviselő testületének közgyűlése

— aug. 12-én.**)

Brennerberg Ferencz polgármester megnyitván a gyűlést, előterjeszti a tanács folyó jelentéseit, melyek észrevétel nélkül tudomásul vétettek.

Ezután interpellálta Schusztér Károly a polgármestert a betűző szű pusztítása miatt a fenyeődőkben s Königes a kövezetvám szedése miatt. Mindkét interpellációra az elnök röviden felelt, fenntartván magának jövőre behatóan felelni. A fekete kaszárnya kiépítésére nézve a város ezen kiépítést, illetve átalakítást indítványozni fogja a hadügyminiszternek.

A városi gazda jelenti, hogy egy a város tulajdonában lévő földtehermentesítési kötvény a legutóbbi huzáson 1029 frt. 37 krt. nyert, mely összeg a hitel egyetbe helyezettett el. Minthogy azonban ily nyerevények egy előbbi határozat szerint adósságok törlesztésére fordítandók, ezen ügy a törvényes 30 nap lefolyta után napirendre fog tűzteni. Ugyan a gazda jelenti, hogy az úszoda feletti fűrészmalom-telek mint legelőbet igérőnek, Fink Márton ácsmesternek adatott ki hat évre 47 frt évi bérlet mellett.

A következő ügyet a jelenlegi tábornoki lakás

*) A szász atyafiak számítása annak bukására alapítvák.

Szerk.

**) Tárgyhalmaz miatt mult számunkból kimaradt.

Szerk.

képezte. Ez Szt. Mihály napjával üresedésbe jöven, arra árlejtés hirdettetett. Két ajánlat érkezett: Maager közjegyző hat évre évi 500 frt — istálló s kocsiszin nélkül — s a kir. adófelügyelő 650 frt. Szt.-György naptól szintén hat évre. A tapács utóbbit ajánlotta; de az állandó vál. új versenytárgyalást ajánlott, mely ideig a kir. adófelügyelő megkérdezendő volna, elfogadja-e a város feltételeit s hajlandó-e Szent-Mihály naptól számítani a bérletet, minthogy ez nálunk a bérlet ideje.

A gazdasági hivatal azon jelentését, hogy a falusi regálék árlejtés útján bérbe adtak, tudomásul vétetik. Laczkó András rendőrségi őrmester — szolgál 1858 óta — nyugdíjaztatásért folyamodott. A gyűlés hosszabb tárgyalás után megszavaz neki napi 64 krt s ezenfelül 500 frtig terjedő évi kegyelemdíjat.

A városi pénztárnok szabadságideje meghosszabbíttatik hat hétre.

Több volt rendőrlégy saját ruhájok-használati kárpótlásáért folyamodván, ezen kérvényekkel elutasíttanak.

Hosszu vitát idézett elő a városkapitány előterjesztése a rendőrségi reformokat illetőleg. A vitában részt vettek Fabriczius Károly, Königes, Zaminer, Hintz, Schnell s Maager Ferencz, míg végre elfogadtatott az áll. választm. indítványa, hogy utasíttassék az ügy beható tárgyalás végett egy Hubbes, Lengerű s Schusztér biz. tagokból álló bizottsághoz.

Kärtsch főmérnök fizetésemelési ügye hosszu vita után újból az áll. választmányhoz tétetett át.

A Jancsi-réti vízvezeték elkészítése 1836 frtba van előirányozva. A gyűlés árlejtést határoz hirdettni.

Gött Károly szolgálatképtelenné vált rendőrhadnagy végkielégítésért folyamodván, a képviselő egy évi fizetését, azaz 700 frtot szavaz meg neki.

A prostitutio szabályozása ak ügye elhalasztatik.

Depner András volt rendőrnök eddigi 20 krnyi napidij helyett 280 frt. végkielégítés szavaztatik meg; hasonlókép szegénység miatt Lápádatu Máriának magar részére 5 frt, minden gyermekének 2 frt 50 kr. havi segélydíj s végül Teutsch Károly utmesternek 160 frt lakbér.

Ezzel az ülés véget ért.

Ipar és kereskedelem.

II.

Az esetben, ha a kisiparos tarthatja áruját addig, míg azon ezikk jobb keresletnek örvend — a mi évenként kisebb-nagyobb mértékben kétszer-háromszor szokott megtörténni — akkor mégis elérheti az áruhoz arányosított árat.

Hogy ezáltal tultermelés ne származzék, annak igen könnyen lehet elejét venni. Áttekintést kell szerezni az előállított árukból, milyeneknek előállítása lehet jó és hasznos és mi teljesen felesleges. Ez utóbbinak előállítását kell tehát csak megakadályozni s már is előhajlottunk a tultermelésnek.

Mint mindenütt, úgy nálunk is a jobb helyzetben lévő iparost sújtja az, hogy a cikkek árát, illetve értékét a kevésbé módos, a szegény iparos szabja meg, mely már azért sem lehet a munkához viszonyított, mert a szegény iparos létfenntartásáért, szükségéből, kényszerből dolgozik.

Hogy a vevő — nevezzük itt bizománysónak — is kénytelen hozzájárulni az árak lenyomásához, azt is meg fogjuk világitani.

Az iparos, nyomtatva a gyenge forgalom, illetve kereslet mellett olcsó áron tölti meg a bizománysos raktárát. Hát ily körülmények között emelkedhetnek-e az árak?

Ha az olcsón kapott áru nincs is már a bizománysos kezében többé, azért ez a legtrikább esetekben lesz csak hajlandó jobb árt fizetni, a mennyiben rajta is erőt vesz az a félelem, hogy versenytársának még olcsóbb áruja versenyképtelenné teszi őt s így törekedni fog a termelőtől még olcsóbb árut kapni.

Egész másként állana a dolog, ha az árak szabályoztatnának s kereskedelmi érdekek védének az iparost. Ebből magának a bizománysosnak is megvolna a haszna, a mennyiben ezáltal lehetővé tétetnék két oly nagy forgalmat előidézni s így ebben találná ő nyerevényét.

E felett jelentékenyebb bizománysaink igen előnyösen nyilatkoztak már, belátván, hogy ez az ő érdekeik előmozdítására is igen nagy haszonnal járna.

Ezen itt felsorolt példákat csakis a német lapokban megjelent azon körülmény mondatja velem, hogy legújában szóba jött a német ipar és tőkének betelepítése Magyarországra, a melynek érdekében megyénk közigazdasági elő adója, gróf Schweinitz Gyula ur hosszabb tanulmányi utat tett Németországban, — ugyanekkor tanulmányozván az áru — s kiviteli csarnokokat, — hogy ennek alapján nálunk is hasonló vállalat

hivathassék életbe. Ebből tisztán kiviláglik kormányunk jóindulata a hanyatlott ipar emelése érdekében s éppen ezért azt hiszem, sokkal fontosabb addig, míg a nagyipar itt meghonosítható lesz, minden lehető megtenni a már fennálló kisipar lábára állítására.

Nem czélom ezzel az új ügyes, szakértő, tőkével rendelkező elem tervezett betelepítésének útjába állami sem pedig e tervet előmozdítani. Ha érintem e pontot, melyről hazai sajtónk is sokat írt, teszem azt csakis és kizárólag azért, hogy Erdély iparosait idejekorán figyelmeztessem.

Beállhat azon eset, a mint megtörtént Romániában is, hogy intelligens, tőkével rendelkező ipar települ hozzánk. Csak hogy ekkor akaratlanul is azon kérdés merül fel, mi fog akkor a mi iparosainkkal történni?

Vajjon nem nyujtana-e ez kétségbeesett konkurrencziát s ez által még jobban nyomtatva, a nagyiparost is válságos helyzetbe hozna, sőt bénítaná annak működését is?

Mielőtt arról nem lesz gondoskodva, hogy az eladás kereskedelmi elvek szerint történjék s rendezett viszony teremtsék, a melyben kereslet és kínálás arányosan oszlik meg, addig azért nincs most talaj itt ujonnan települő nagyipar számára s azért nem is lesz addig, míg iparosaink azon kétségbeesés születte ijesztő mérveket öltött versenytől el nem vonatnak, mely csakis az önálló mesterek borzasztó túlszaporodásából keletkezett.

Egész másként van az Romániában, hol az iparosok kétségbeesett harca nem folyván, a fejlődés nem tétetik problematikussá

Kulturegylet.

Bodola községben is megindult a mozgalom; erre nézve következő felhívás bocsátatott ki:

Felhívás

keleti Kárpátok alatti honfitársainkhoz — Háromszék-megyeiben.

„Erdély jobbkeze hazánknak“, mondja Kossuth Lajos, a legnagyobb ma élő magyar.

„Egy nemzet csak művelődésében élhet“, mondotta halhatatlan Eötvösünk, s „egy hazában lehet több nemzetiség, de nemzet csak egy lehet“ ismételte dr. Haller Károly első szent királyunk elvét, — és ez igaz.

E megdönthetetlen elvek és az erdélyi magyarságnak néhány század óta eszleit apadása érdeke hozta létre az Erdélyrészi magyar közművelődési egyesületet, melynek czélja: az erdélyi részekben a hazafiság fejlesztése nemzeti irányu művelődés által.

Ennélfogva az ország minden gyermeke, polgára lakosa és hasznélvezője tartsa első kötelességének hazafi lenni s legyen bátorsága hazafiságát ez irányban nyíltan bevallani.

Föl tehát tette, keleti Kárpátok alatti honfiak! Védjük nemzetünket s ez által hazánkat, s mint ilyeneket van szerencsénk a nagy multu Bodolára az állami iskola helyiségeiben tartandó népgyűlésre folyó 1885. évi augusztus hó 20-án délelőtti 11 órára való, nemzeti- és e. v. különbség nélkül tisztelettel meghívni.

Kelt Bodolán, 1885. évi augusztus hó 9-én tartott szűkebbkörű értekezletünkben.

Kósa Sándor, megbízott.

Vidéki élet.

Ira Paine Nagyváradon.

N. Várad, 1885. aug. 10.

Napok óta társadalmunk másról, mint az amerikai csodalövőről nem beszél. A mily nagy a bámulat, olyan az izgatottság. Mindkettőt a páratlanul álló Ira Paine kapitány okozta, a ki, mint hallom, innen Brassóba megy. Azért irok Önöknek róla, legyen fogalmuk már előre is alkotásairól.

Képzelnének egy daliás férfit s mellé egy hozzá méltó gyönyörű kedves nőt, kikben a bátorság páratlan vakmerőséggé fejlődött. A mit ez a két ember megtesz, az a történelemben példátlan áll. Tell Vilmos óta olyan csodákat nem mivelt senki, mint Ira Paine.

A színpadról egy széles emelvény készült a nézőtérbe nyulva, a nézőtérrel lő Ira Paine a színpadra. Maga azon nyugodtság, melylyel a végzetes fegyvert kezeli, a merészség, melylyel az ifju, bájos nő férje golyóját fogadja — maga ez is megérdemli a legnagyobb bámulatot.

Ott áll a színpadon a fiatal nő, benn a nézőtérben lévő magaslaton Paine. A nőnek kártya a kezében, Paine keresztül lövi: fején üveggolyó, dugó, és más apró tárgyak. Paine lelövi azokat, s a bator nőnek még egy arcizma sem mozdul meg tőle. Nincs

is miért. Paine kezében biztos a fegyver. Ha csak meglátjuk, mint szorítja kezében a gyilkos eszközt, mint czéloz, mint árulja el egész lénye, hogy teljesen ura fegyverének: nincs okunk félni a bátor asszonyt. A nő üveggolyókat dobálgat a levegőbe, Paine mind-egyiket keresztül lövi, ritkán hull egy épen a földre.

Bámulatra s kitörésre ragadott minket, mikor Paine neje fejről 30 lépésről lelötte a diót; de még nagyobb volt a közönség kitörése, midőn Paine neje szájából egy égő szivar hamuját lötte le.

A mesék országába tartozik az, a mit ez a két bator amerikai bemutat. Mikor az itteni lapok a nagy híreket kolportáltak, nagyzásnak, fizetett reklámnak tartottuk, de most látjuk, hogy még nagyon is keveset írtak a lapok. Tízszor annyit kellett volna írni s három akkora szín házunknak kellene lenni, hogy a közönség mind beférjen. De sokat nem akarok írni. Mondhatom, olyant a világ még nem látott s egyhamar látni nem fog, mint Ira Paine mutat.

Nem tudom, mit bámuljunk jobban, Paine páratlan ügyességét a lövésben, vagy a szép fiatal nő bátorságát. Mindkettőt egyszerre eléggé méltatni lehetetlen.

Azon a néhány előadáson, melyet itt adott, nem maradt nálunk ember otthon. Mindenki megnézte, megbámulta. Nézzék meg önök is. Nem fogják megbánni. —

Dr. H. . . . i. K.

A földvári rejtélyes halál és öngyilkossági kísérlethez.

Az eset sokkal nagyobb szenzációt keltett, sem hogy dr. Debitzky ur nyilatkozatával befejezhetnők, és ezt annál kevésbbé, mert személyesen meg vagyunk győződve, hogy a bűnfenyítő vizsgálat a bűnös cselekménynek talán már is nyomára jött.

Dr. Debitzky ur nyilatkozatára térve, különösképen tűnik fel, hogy Kondorné július 27-én halt el, dr. Debitzky ur nem volt kezelő orvosa és a vizsgálati iratoknál 3 orvosi rendelvénnyel éppen nevezett orvos ur részéről július 25. és 26-ról datálódik. Más orvos nem írt az elhunyt részére évek óta rendelvénnyel, csak nevezett orvos ur; im ki volt a házi vagy kezelő orvos? És mi czélból látogatta meg az orvos ur a férj felkérésére a beteget?

Hogy dr. Debitzky ur nem földvári lakos, az különös. Tudtunkkal nem szabadna az orvos urnak Földváron lakni, de abból, hogy Höltyvényben Preusz aljegyzőtől egy szobát bérelt és hébe-korba Höltyvénybe megy, még nem következik, hogy nem földvári lakos, holott neje itt lakik és dr. Debitzky ur éjjelen és majdnem egész napon át mindég Földváron van. Tudtunkkal dr. Debitzky ur a földvári lakásán látható czimtaórálat f. évi július 6-án eltávolította ugyan, de állandó lakását legalább aug. 4-ig nem változtatta. Sőt hivatalosan konstatálva van, hogy nevezett orvos ur július 27-ig mindenesetre földvári lakos volt.

Hogy dr. Debitzky ur nem tudta, miszerint Kondorné áldott állapotban volt, ezen Földváron minden ember csodálkozik, midőn köztudomásu, hogy a Kondor családdal benső és legjobb viszonyban élt, majdnem naponta érintkezett a családdal és midőn a vizsgálat szerint az elhunyt már 4 hónapig terhes volt, mit rajta a laikusok is észrevettek.

Hogy dr. Debitzky ur nem ellenezte volna a bonczolást, sőt nem volt arról a befejezésig tudomása, szintén különös.

Földváron azt beszélnek, hogy dr. Debitzky ur az eljáró szolgabírónak az napon, midőn a vizsgáló bizottság érkezése jelezve volt, több tanu előtt szemrehányásokat tett, mivel ő a bizottságot kikérte. Dr. Debitzky ur ez intézkedést nevelésének tartotta, mert általa semmiféle büntény, vagy csak mulasztás jele sem észleltetett a betegben. Dr. Debitzky urnak a szolgabíróhoz tett nyilatkozata szerint, Kondorné kezdő typhusban halt volna el, mit ő mint kezelő orvos legjobban kell, hogy tudjon, annál inkább, mert nincs semmi olyas, mi egy vizsgáló-bizottság közbenjárását igényelné.

Ezeket beszélnek Földváron, lehetőleg biztos kutforrásokban. Hogy ki mond igazat, a vizsgálat fogja kideríteni, mert hisszük, hogy politikai fórumok előtt is folyni fog ez ügy. Mi az elmondottakkal csak azt akartuk igazolni, hogy mi biztos kutforrások után indultunk és nekünk nevezett orvos ur ellen semmi kifogásunk.

Már pedig a Kondor Ferenczné esete mindinkább bonyolultabbá kezd lenni. Alig temették ugyan el a szegény asszonyt, a brassói tek. kir. fenytő törvényszék osztálya kihallgatta Kondort, ki e kihallgatás után való napon Kondor ismét Brassóba jött és egy patronokkal telt revolvért vásárolt magának. Ama napon, midőn t. i. öngyilkossági kísérletét véghez vivé, a 3 szegény árva Tombó földvári kertész házában volt. — Déltűn Tombó többször átnézett Kondorhoz, hogy honn van-e, hazajött-e; végre 5 óra felé benyit a szobába és látja, hogy Kondor az ágyban fekszik, az asztalon pedig két üres üveg, melynek egyike pálinkás, másika boros tartalommal kellett hogy bírjon. Tombó az ágyhoz közel, megszólítja Kondort, hogy ébredjen fel, mert későre jár az idő. Kondor felébred, és úgy tesz, mintha fel akarna kelni. Tombó mi rosszat sem sejtve, kinyitja az ablakot és kinéz az utcára. Ez alatt azonban egy durranás, Tombó visszahuzza fejét, látja a Kondor ágya feletti füstöt, kiszalad az utcára és mint egy eszeveszett úgy kiált az utcán: „Kondor

—Doktor, Doktor—Kondor.“ Ez a szegény ember ijed-
tében dr. Sachsenheim lakását — melyet igen jól is-
mert, — alig volt képes feltalálni, végre megkapja a
lakást, az orvos s a városi sebész megjelennek s kon-
statálják a bal csecsbimbó alatti lövést; a golyó hátul
kijött. A tépést az orvosok felteszik, de Kondor nem
akarta magát gyógykezeltetni, végre sok kérés után
eltűrt a gyógykezelést. A törvényszéki orvosok ki-
szálltak, Kondort kihallgatták, ki állítólag némely egyé-
nekre igen kompromittáló módon vallott. Midőn a vizs-
gálóbíró megjelent a helyszínén, Kondor deliriumban
volt és Arzt bíró urat nem ismerte meg, de midőn
az időközben szabadlábra helyezett Lotters bábát elő-
vezették, ráismert és gyilkosnak szolította; felemelke-
dett az ágyban, de nem volt ereje fölkelni, összerö-
gyött és deliriumában a kezelő orvost okozta neje
haláláért.

Mi e tárggyal többé foglalkozni nem kívánunk,
reméljük azonban, hogy dr. Debitzky ur csak véletle-
nül szereplőnek fog kitűnni, hogy hiteles kutforrásaink
is tévesek lesznek az ő tetteire vonatkozólag, mert mi
a tettel és nem személylyel akarunk foglalkozni. De
Lottre bába maradjon a hívósón, mert ilyen bábák
mellett a világ mihamarább elpusztulna.

Helyi és vidéki hírek.

Hibaigazítás. Lapunk mult számának „Magyar bank“ czimű ujdonságában „végeldöntés“ helyett „végeltörles“ áll, mit ezennel sietünk helyreigazítani.

Rombauer Emil áll. főreáliskolai igazgató ur N.-Szebenből f. hó 14-én este a gyorsvonattal ismét városunkba érkezett.

Blaháné Brassóban. Polgár Károly szintársula-
tának derék s szép tehetségű tagja, Polgár Gyula, Bu-
dapestre utazott, hogy Blahánét néhány vendégszerep-
lésre megnyerje. Nem lehetetlen. Kívánjuk, hogy
sikerüljön s a nagy művésznő, a nemzet fülemiléje
eljöjjön hozzánk is.

Ira Paine Brassóban. Holnap itt lesz Ira Paine,
a csoda-lövő. Brassó is látni fogja a lövészkirályt,
kit megbámult már eddig is a világ. Azok után, mi-
ket róla hallunk, reméljük, hogy a nyári szinkörbeu
nem lesz hely kapható. Épen kapóra jött egy nagy-
váradi barátunk levele Ira Paine ottani felleptéről.
Figyelmeztetjük rá Brassó közönségét. Siessenek a
helyek előjegyzésével, mert a jegyek igen kapósak. —
Ira Paine sürgönyileg tudatta, hogy a szombat esti
gyorsvonattal fog Brassóba érkezni, s mint értesülünk,
nagy számú közönség készül a lövész-király fogadtatá-
sára a pályaudvarra. Nem csoda: nagy hire mege-
lőzte a modern Tell Vilmost, s mindenki minél előbb
látni akarja a csoda-lövészt, kinek érkezési hire már
nagy mozgalmat idézett elő városunkban.

Postaügy. A nagyméltóságú magy. kir. közleke-
dési miniszterium által a brassó-vaspályai magy. kir.
postahivatal részére vasárnapokon a hivatalos
órak: délelőtt 8-tól 9-ig, óráig, és délután 2-től 4-ig
állapítottak meg, azon hozzáadással, hogy délelőtt a
szolgálat minden ága láttatik el, míg délután csakis
ajánlott és egyszerű levelek fogadtatnak el.

Postai mizeriák. F. hó 13 ismét reggel helyett
este kaptuk a budapesti postát. A mozgó postának
kegyeskedett a brassói anyagot Predeálra elvinni, a
honnan csak délután hozták azt vissza, úgy hogy a
kézbesítés csak d. u. 5 órakor történhetett. Csak re-
gisztráljuk az esetet, gyűjtjük az ilyeneket. Postai
czopf, meddig fogsz még uralkodni?!

Küküllőmegyei hírek. Mint segesvári tudósítónk
értesít, gr. Bethlen Gábor főispán ur ő méltósága
megyéje őszinte örömeire Tatrafüredről egészségesen
tért haza. Aug. 18-án a főispán ur keresdi kastélyá-
ban nagy ebéd lesz, melyre N. s Kis-Küküllőmegyék
nevezetességei hivatalosak. Püspöki látogatás.
Lőnhart Ferencz erdélyi püspök a bérmlás szentsé-
gének kiosztása végett aug. 19-én Segesvárra érkezik.
A szeretett főpáztort a kath. egyházközség nagy ün-
nepélyességgel készül fogadni.

Az erdélyi róm. kath. statusgyűlés Gyula-Fe-
hérvárra szeptember 21., 22. és 23. napjaira hivatta-
tik össze.

Lipovnoki Lipovniczky István nagyváradi megyés
püspök aug. 12 én, hajnali négy órakor, hosszas szen-
vedés és halálküzdelem után elhunyt. Halála nem kö-
vetkezett be váratlanul, de általános részvétet fog kel-
teni, úgy egyházi, mint katolikus világi körökben.

Kitiltott lap. Az Anconában megjelenő „La voce
degli operaj italiani e dalmati“ czimű laptól, mely az
italia irredenta szolgálatában áll s az osztrák-magyar
monarchia ellen izgat, a közlekedésügyi miniszter a
postai szállítási jogot a magyar korona országainak ösz-
szes területére nézve megvonta.

Brutális rendőrtisztviselő Kun-Szent-Mártonban
Kovács Antal városi hadnagy a városi fogadóban úgy
ütötte halántékra Ssepesi Pált, hogy az rögtön meg-
halt. A nagy feltűnést keltő esetre az adott alkalmat,
hogy a nevezett hadnagnak több egyént kellett beki-
sérnie, köztük Szepest is, kik őt megverték.

Talált kincs. Ransart belga falu közelében rop-
pant mennyiségű régi pénzt találtak az 1485. és 1500-
iki évekből. A pénzek értéke meghaladja a félmillió
frankot. Ez eset a környéken könnyen elképzelhető
izgatottságot keltett.

A kolera Tonkingban. Courcy tábornok táv-
íratilag tudatja, hogy Hai-Fongba érkezett és főhadi-
szállását a járvány tartamára oda teszi át. Tegnap
66 ember betegedett meg és 17 halt el kolerában.

Ingatlanok bírói árverezése augusztus hó 22-ig.

Brassóban, a kir. telekkönyvi hivatalban, aug. hó 22-én délelőtt 9 órakor, Pittis Juoné Elenának Bolgárszegben 858. házszám alatti házastelke 402 frt 50 kr. kikiáltási ár mellett; bírói kiküldött Nemes Péter kir. közjegyző.

Tatragon a községi irodában, folyó hó 17-én d. e. 9 órakor Szász Mihály és társainak Tatrag község határán levő ingatlanai 13 frt. 40 kr. kikiáltási ár mellett.

Hosszúfaluban a községi irodában, aug. 22-én d. e. 9 órakor, ifj. Veres Gaudi Jánosnak Hosszúfalú község határán levő ingatlanai 358 frt kikiáltási ár mellett. A két utóbbi árverést a hosszúfalusi kir. járásbíróság fogantatosítja.

Almásmezőn a községi irodában, f. hó 17-én d. e. 9 órakor, Dávid Petru-nak Almásmező község határán levő ingatlanai 296 frt kikiáltási ár mellett; ezen árverést a zernesti kir. jbróság fogantatosítja.

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1885 augusztus hó 15-én.

Román papírpénz à 20 frankos	8.86 vétel 8.88 eladás.
ezüstpénz à 20	8.80 „ 8.85
Napoleon d'or (aranypénz)	9.90 „ 9.91
Török lira	10.14 „ 10.16
Orosz imperial	11.16 „ 11.18
Arany	5.84 „ 5.86
Orosz papírrubel	122.— „ 123.—

Felelős szerkesztő: Sztérenyi József.

Kiadótulajdonos: Alexi könyvnyomdája.

HIRDETMÉNYEK.

(156) 8 —

Egy szép nagy
bolthelyiség

a főpiacson, Lensor 26. szám alatt, valamint egy a a főtérre néző lakás a második emeleten azonnal kiadó.

Bővebbet ugyanott az első emeleten.

Szíves tudásul.

Van szerencsém a n. érd. közönség becses figyelmébe ajánlani saját gyártmányu, elismert finom minőségű

Brassói gyapjuszövet-raktáromat.

Szöveteim minden időszakbeli férfi- és gyermek-öltönyökre alkalmasak s azoknak finomsága-, szépsége- és tartósságáért felelősséget vállalok. Az árak is lehető legolcsóbbak s lakásomon — felső-ujteza 167. sz. — minden időben megtekinthetők.

Azonfölül olcsó árak mellett szolgáltatára állok a n. érd. közönségnek szintén

saját gyártmányu gyapjuból

szőtt áruimmal nagyban és kicsinyben, valamint mindennemű harisnyák, tartós gyapju-réklék, különböző nagyságu és színű női alsósoknyák és uri alsónadrágokkal stb.

Vidéki megrendeléseket utánvét mellett pontosan és gyorsan teljesítek.

Minden szakmamba vágó megbízást készséggel elvállalok s fő törekvésem a kívánalmaknak olcsón és pontosan eleget tenni.

Brassó, 1885. aug. hó.

Teljes tisztelettel

BROSZEK ANTAL,

gyapjuszövet-gyáros.

(186) 1—6

Mansberger E.

ÓRÁS.

Van szerencsém ezennel teljes tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy órászámlám jelenleg a Nagy-utczában, 436. szám alatt van, szemben Fleischer M. s társa husszékével.

Ugyanekkor ajánlom magamat mindenféle órajavitások gyors és pontos eszközzésére.

Mely árverésnek a 6202—1885. sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis alperes üzlethelyiségén és lakásán leendő eszközzésére 1885-ik évi augusztus hó 22-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881-ik évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni, a netán lami előbbi igénylők pedig felhivatra, miszerint jogait az említett t.-cz. 111. és 112. §-a alapján árverezés megkezdéséig érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881-ik évi LX. t.-cz. 108. §-a szerinti fizetendő.

Brassó, 1885. évi augusztus 12-én.
Borsos Zsigmond
kir. bírói végrehajtó.

Árverési hirdetmény.

Alóli bírósági végrehajtó az 1881-ik évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezen neli közhírré teszi, hogy a brassói tekintetes kir. törvényszéknek 3727—1885. sz. a. kelt végrehajtást rendelő és a brassói tekintetes kir. járásbírósnak 5506—1885. sz. a. kiküldetést tartalmazó végzése folytán Papp & Hausenblaus javára Pluharsch Veronika ellen 1030 frt 18 kr. tőke, ennek 1885. év június hó 1-ő napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 53 frt 15 kr. perköltségkövetelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal lefoglalt és 442 frt 10 kr. becsült ingóságok, u. m. bolti árucikkek és házi butorok nyilvános árverés útján el fognak adatni.

A torontálmegyei gazdasági kiállításon 1884-ben EZÜST DISZ-OKLEVELET nyert.
A bécsi 1883. évi nemzeth. gyógyász. kiállításon EZÜST ÉRMET nyert.
A triesti 1882. évi kiállításon BRONZ-ÉRMET nyert.
A gráci 1880-ik évi országos kiállításon ELISMERÉSI OKLEVELET nyert.

A MOHAI
ÁGNESS
FORRÁS

hazánk egyik legszépségsavdúsabb

SAVANYUVIZE

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mindazon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiferjedi kedveltségnek örvendő.

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

m. kir. udv. szállítónál,
Budapesten.

Ugyisintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1884-ik évi elszállítás

1,500.000
palaczk.